

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Aprob
Directorul Colegiului
„Alexei Mateevici” Chișinău
Bercu Victoria

2019

Curriculum disciplinar
F.01.O.009 Psihologia generală

Specialitatea Educație timpurie
Calificarea Asistent al educatorului

Curriculumul a fost elaborat cu suportul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Covali Areta, grad didactic I, Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Boaghi Elena, grad didactic II, Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesorat al Colegiului „Alexei Mateevici” Chișinău

Director

Bercu Victoria

2019

Coordonat cu :

Creșa-grădiniță nr. 81 "Mugurel" din Chișinău

Director

Mihailova Elena

2019

Creșa-grădiniță "Sălcioara" din com. Stăuceni, mun. Chișinău

Director

Gavrilenko Violeta

2019

Recenzenți:

Curoș Ludmila, director-adjunct instruire Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Cașu Diana, șef catedră „Pedagogie, psihologie și sport” Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	6
IV. Administrarea disciplinei.....	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	12
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	13
VIII. Lucrările practice recomandate	14
IX. Sugestii metodologice	15
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	18
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	22
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	22

I. Preliminarii

La momentul actual în învățământ se pune accent pe formarea specialistului competent, pe formarea și dezvoltarea competenței drept calitate a personalității. Competența specialistului este o condiție obligatorie a eficienței activității profesionale. Menirea oricărei instituții de învățământ este ca să pregătească tinerii pentru viață ; să-și schițeze planuri de viitor, să-și facă proiecte, să conștientizeze și să-și asume responsabilități; să-și pună în armonie relațiile interpersonale pentru a putea cunoaște capacitățile proprii, pentru a-și spori randamentul muncii intelectuale și fizice etc.,

Modulul „Psihologia generală” este una dintre posibilitățile dezvoltării unei personalități deschise spre nou, flexibile, cu tendințe spre autorealizare și autodesăvârșire, spre cunoașterea și posedarea artei stabilirii relațiilor interpersonale, spre cunoașterea lumii interioare, a intereselor și posibilităților etc.,

Deasemenea, modulul contribuie direct la formarea competenței didactice , competența viitoarelor cadre didactice, care și este obiectivul final al programelor de formare profesională. Aptitudinile specifice profesiei de educator (empatie, inteligență emoțională, inteligență generală, cunoștințe teoretice sigure, deprinderi practice trainice, capacități cognitive, comunicative, creative, perceptive , capacitatea de a emite idei noi etc..) sunt dezvoltate prin studierea sistematică și aprofundată a conținuturilor psihologice, prin realizarea proiectelor individuale și de grup, prin inițierea portofoliului la disciplină, prin rezolvarea situațiilor-problemă și cercetarea individuală a faptelor psihologice.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Realizarea obiectivelor educației depinde în mare măsură de calitățile și competențele viitorului educator, care, prin acțiunile sale, prin personalitatea sa, reprezintă un model pentru copil, un sprijin pentru familie, un factor de cultură în comunitate. În activitatea de instruire și educație educatorul trebuie să țină cont de particularitățile psihologice de vîrstă, individuale și de grup ale copiilor. Educatorii le dezvoltă discipolilor procesele psihice cognitive (senzațiile, percepția, reprezentările, memoria, imaginația, gîndirea, limbajul, atenția), stările afective, însușirile volitive (independența, perseverența, fermitatea etc.). Pentru valorificarea cît mai fructuoasă a acestora ei trebuie să cunoască aceste fenomene psihice. Psihologia generală este știința care le oferă această posibilitate- posibilitatea educatorilor de mîine care, vor valorifica potențialul psihic al fiecărui copil.

Psihologia generală este **alfabetul** și pentru însușirea temeinică a psihologiei dezvoltării pe care elevii le vor studia în continuare.

În elaborarea curriculum-ului de psihologie generală s-a ținut cont, în temei, de principiul genetic, pornind , în acest fel, de la cele mai simple procese psihice cognitive sensoriale simple- senzațiile, percepția - și finisînd cu procesele psihice cognitive superioare. Înainte de studiul fenomenelor psihice s-a ținut a stabili tematica Introducerii în psihologie: obiectul psihologiei (abordarea de structură și nivel a psihicului), geneza psihicului și psihologia ca știință. Această consecutivitate a tematicii ține de calea istorică a cunoașterii, fapt care, va înlesni ceva mai mult înțelegerea materiei de studiu de către viitorii educatori. Această consecutivitate a tematicii de curriculum ține de calea inductivă a cunoașterii și de principiul accesibilității în însușirea conținuturilor.

Valoarea formativă a acestei unități de curs constă în :

- cunoașterea noțiunilor specifice psihologiei și dezvoltarea unui vocabular de specialitate;
- diferențierea mecanismelor fiecărui proces psihic;
- utilizarea conceptelor specifice psihologiei pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală;

- determinarea legităților generale ale fenomenelor psihice (proces, stări, însușiri), determinarea lor fiziologică;
- analiza critică și evaluarea rezultatelor unor teste de cunoaștere și autocunoaștere;
- autoanaliză eficientă și autocontrol al stărilor și conduitelor personale, influențare corecțional-formativă a Eu-lui, control volitiv al manifestărilor comportamentale proprii;
- tratarea adecvată a individului uman în dependență de problemele cu care acesta se confruntă;
- capacitatea de a folosi cunoștințele psihologice în reglarea comportamentului propriu și al grupului;
- eficientizarea procesului instructiv-sportiv prin introducerea realizărilor inovatorii din domeniul psihologiei generale;
- analiza raportului dintre nivelurile psihismului și identificarea interacțiunilor fenomenelor psihice în conturarea sistemului de personalitate.
- cultivarea sentimentului demnității în stabilirea relațiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional, comunității naționale sau internaționale.

Pentru crearea condițiilor de formare și dezvoltare a abilităților cognitive și acționare se va ține cont de principiile realizării unităților de conținut:

- *Principiul umanizmului*, care reclamă recunoașterea valorii, irepetabilității, integralității omului;
- *Principiul dezvoltării cognitive active*, care reclamă organizarea activității de învățare prin „interacțiunea cu celălalt” pentru crearea câmpului de tensiune intelectuală; Câmpul de încărcare emoțională oferă oportunități de manifestare a individualității, îl înarmează pe cel ce învață cu experiență experimentală;
- *Principiul individualizării* care reclamă proiectarea și organizarea demersului didactic luând în considerație particularitățile specifice ale fiecărei persoane;
- *Principiul dezvoltării calității de Subiect al* fiecărui educabil în procesul educațional.

III. Competențe profesionale specifice disciplinei

- CPS.1.** Dezvoltarea armonioasă a psihicului copiilor preșcolari.
- CPS.2.** Desfășurarea activității educaționale în conformitate cu principiile dezvoltării intelectuale.
- CPS.3.** Determinarea aspectelor de funcționare a mecanismelor psihice la preșcolari.
- CPS.4.** Identificarea modalităților educaționale de modelare pozitivă a temperamentelor copiilor preșcolari.
- CPS.5.** Formarea pozitivă a caracterului preșcolarilor.
- CPS.6.** Formarea la preșcolari a imaginii de sine pozitive.
- CPS.7.** Formarea proeselor psihice la copiii preșcolari.
- CPS.8.** Dezvoltarea personalității unitare și armonioase la copiii preșcolari.
- CPS.9.** Organizarea procesului instructiv-educativ în raport cu cercetările asupra activității psihice a omului.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
I	60	20	10	30	Ex.	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Obiectul de studiu al psihologiei	
U.C.1.1. Interpretarea esenței psihicului- obiect de studiu al psihologiei. U.C.1.2. Elucidarea funcțiilor psihicului U.C.1.3. Aprecierea rolului psihicului pentru viața și activitatea omului. U.C.1.4. Ilustrarea prin exemple esența psihicului uman. U.C.1.5. Constatarea premizelor apariției psihicului uman. U.C.1.6. Compararea psihicului omului cu cel al animalelor. U.C.1.7. Identificarea caracteristicilor conștiinței de sine a omului. U.C.1.8. Elucidarea acțiunilor de distrugere a psihicului uman. U.C.1.9. Relatarea de activități ce dezvoltă psihicul uman.	1.1. Psihicul ca obiect de studiu al psihologiei. Esența și particularitățile psihicului. 1.2. Importanța psihicului pentru viața și activitatea individului. 1.3. Structura psihicului uman: conștiința și inconștiința. Conținutul psihicului (procese, stări, însușiri) . 1.4. Apariția și dezvoltarea conștiinței omului. Conștiința de sine a omului
2. Psihologia ca știință	
U.C.2.1. Definirea conceptului de psihologie. U.C.2.2. Elucidarea sarcinilor și principiilor psihologiei. U.C.2.3. Prezentarea grafică- structura psihologiei generale. U.C.2.4. Clasificarea ramurilor psihologiei. U.C.2.5. Compararea psihologiei vieții cotidiene și psihologiei științifice. U.C.2.6. Caracterizarea celor mai importante metode de cercetare în psihologie. U.C.2.7. Estimarea avantajelor și dezavantajele fiecărei metode de cercetare.	2.1. Definiția psihologiei ca știință. Sarcinile și principiile psihologiei Rolul psihologiei în viața și activitatea omului. 2.2. Structura psihologiei și ramurile ei 2.3. Constituirea și dezvoltarea psihologiei ca știință 2.4. Metodele de cercetare în psihologie.

3.Procese psihice	
U.C.3.1.Definirea conceptelor de senzați și sensibilitate. U.C.3.2.Explicarea mecanismului de formare a senzațiilor U.C.3.3.Identificarea felurilor de senzații. U.C.3.4.Aprecierea importanței senzațiilor în activitatea omului. U.C.3.5.Analiza conceptului de percepție U.C.3.6.Compararea percepției și senzației U.C.3.7.Ilustrarea prin exemple a proprietăților percepției U.C.3.8.Interpretarea particularităților individuale ale percepției. U.C.3.9.Relatarea formelor complexe ale percepției U.C.3.10.Exemplificarea iluziilor perceptive din lumea externă. U.C.3.11.Analiza conceptului de reprezentare. U.C.3.12.Elucidarea asemănărilor și deosebiriilor esențiale dintre reprezentări și percepție. U.C.3.13.Caracterizarea felurilor reprezentărilor. U.C.3.14.Aprecierea rolului reprezentărilor în formarea celorlalte procese psihice. U.C.3.15.Estimarea rolului memoriei pentru om. U.C.3.16.Caracterizarea proceselor memoriei. U.C.3.17.Diferențierea felurilor memoriei. U.C.3.18.Interpretarea fenomenului uitării. U.C.3.19.Descrierea particularităților individuale ale memoriei. U.C.3.20.Aplicarea tehnicilor de examinare a memoriei. U.C.3.21.Elaborarea unui program propriu de evaluare a memoriei. U.C.3.22.Propunerea de factori de optimizare a memoriei. Să definească procesele de imaginație U.C.3.23.Interpretarea noțiunilor despre imaginație. U.C.3.24.Specificarea felurilor imaginației U.C.3.25.Enunțarea procedeele de creare a obiectelor imaginative U.C.3.26.Argumentarea funcțiilor imaginației U.C.3. 27.Elaborarea unui program de autoevaluare a imaginației. U.C.3.28.Definirea proceselor de creativitate U.C.3.29.Elucidarea factorilor creativității. U.C.3.30.Elaborarea unui produs creativ	3.1.Senzațiile 3.1.1.Noțiuni generale despre senzații 3.1.2.Importanța senzațiilor în activitatea omului 3.1.3.Felurile senzațiilor. 3.2.Percepția 3.2.1.Noțiuni generale despre percepție.Proprietățile percepției. 3.2.2.Felurile percepției 3.2.3.Percepția omului de către om.Observarea și spiritul de observație.Particularitățile individuale ale percepției. 3.2.4.Iluziile perceptive 3.3.Reprezentările 3.3.1.Noțiuni generale despre reprezentări.Funcțiile reprezentărilor. 3.3.2.Felurile reprezentărilor -după analizatorul dominat -după gradul de generalizare a realității -după proveniență 3.3.3.Importanța reprezentărilor în viața și activitatea omului. 3.4.Memoria 3.4.1.Noțiuni generale despre memorie Importanța memoriei în viața și activitatea omului 3.4.2.Felurile memoriei 3.4.3.Procese memoriei 3.4.4.Particularitățile individuale ale memoriei. 3.5.Imaginația 3.5.1.Noțiuni generale despre imaginație 3.5.2.Imaginația și procesele organice 3.5.3.Felurile imaginației:pasiva și active, voluntară și involuntară 3.5.4.Formele sintezei imaginative 3.5.5.Calitățile imaginative ale personalității:visarea și fantezia 3.6.Creativitatea 3.6.1.Noțiuni generale despre creativitate

explicând etapele de creare.

U.C.3.31.Estimarea rolului creativității pentru om.

U.C.3.32.Determinarea factorilor ce declanșează creativitatea.

U.C.3.33.Elaborarea unui program de dezvoltare a creativității.

U.C.3.34. Definirea conceptului de gîndire.

U.C.3.35.Elucidarea esenței operațiilor de gîndire.

U.C.3.36.Exemplificarea felurilor de gîndire.

U.C.3.37. Clarificarea esenței formelor de gîndire.

U.C.3.38.Elaborarea unui program propriu de dezvoltare a gîndirii creative.

U.C.3.39. Definirea conceptului de limbaj și comunicare.

U.C.3.40.Clasificarea felurilor comunicării.

U.C.3.41.Elucidarea funcțiilor limbajului.

U.C.3.42.Explicarea formelor limbajului.

U.C.3.43. Identificarea corelației dintre limbaj și gîndire.

U.C.3.44.Determinarea blocajelor comunicării.

U.C.3.45.Elaborarea recomandărilor de depășire a blocajelor comunicării.

U.C.3.46. Alcătuirea unei liste cu tehnici de comunicare eficientă.

U.C.3.47. Analizarea conceptului de atenție

U.C.3.48.Expunerea esenței atenției ca fenomen psihic

U.C.3.49. Interpretarea factorilor ce influențează atenția

U.C.3.50.Distingerea formelor atenției

U.C.3.51.Enumerarea funcțiilor și însușirilor atenției

U.C.3.52.Aplicarea tehnicilor de autoevaluare a atenției

U.C.3.53.Elaborarea procedeeilor de dezvoltare a atentiei.

U.C.3.54.Estimarea rolului atenției în procesul instructiv-educativ.

3.6.2. Factorii creativității

3.6.3. Procesele creației și structura ei

3.6.4.Stadiile creativității:pregătitor,incubațional,al iluminării,al elaborării

3.6.5..Metode de dezvoltare a creativității.

3.7. Gîndirea

3.7.1.Noțiuni generale despre gândire

Importanța gândirii în viața și activitatea omului

3.7.2.Operațiunile gândirii

3.7.3. Formele gândirii

3.7.4.Particularitățile individuale ale gândirii

3.7.5. Gîndirea și problemele. Etapele principale ale rezolvării problemelor

3.8.Comunicarea și limbajul

3.8.1.Noțiuni generale despre comunicare.Importanța.

3.8.2.Felurile comunicării.

3.8.3.Noțiuni generale despre limbă și limbaj

3.8.4..Felurile limbajului: dupa gradul exteriorizării
.extern, egocentric,intern

3.9. Atentia

3.9.1. Noțiuni generale despre atenție

3.9.2.Importanța atenției în viața și activitatea omului, în munca instructiv-educativă a educatorului, pedagogului

3.9.3.Felurile atenției:involuntară,postvoluntară, voluntară

3.9.4. Proprietățile atenției:

concentrarea, stabilitatea, volumul, distribuția, comutare

4. Personalitatea și relațiile interpersonale	
U.C.4.1. Precizarea înțelesurilor conceptului de personalitate. U.C.4.2. Distincția între termenii –individ- personalitate-individualitate. U.C.4.3. Aprecierea rolului Eu-lui ca factor integrator al personalității. U.C.4.4. Definirea conceptelor de motiv și motivație. U.C.4.5. Analiza specificului felurilor motivelor U.C.4.6. Determinarea influențelor motivelor în formarea personalității. U.C.4.7. Explicarea relației motivație-performanță. U.C.4.8. Estimarea rolului trebuințelor în realizarea activității. U.C.4.9. Definirea conceptului de voință U.C.4.10. Precizarea caracteristicilor efortului voluntar. U.C.4.11. Ilustrarea caracteristicilor actului volitiv prin exemple personale. U.C.4.12. Identificarea fazelor actului volitiv în situații de viață în care sînt implicați în mod direct (pregătirea de lecții, pregătirea de examen). U.C.4.13. Autoanaliza propriei capacități de effort voluntar. U.C.4.14. Elaborarea de soluții efective pentru autoeducarea calităților voinței. U.C.4.15. Realizarea legăturii între temperament și tipul de activitate nervoasă superioară. U.C.4.16. Analiza diverselor clasificări ale temperamentelor (Galenus și Hippocrate, Eysenk, Jung). U.C.4.17. Precizarea locului temperamentului în sistemul de personalitate. U.C.4.18. Caracterizarea tipurilor de temperament. U.C.4.19. Autodeterminarea propriului tip de temperament. U.C.4.20. Identificarea temperamentului unor colegi. U.C.4.21. Estimarea importanței cunoașterii temperamentului copilului de către pedagogi, părinți în desfășurarea activității educative. U.C.4.22. Definirea conceptului de caracter. U.C.4.23. Descrierea structurii caracterului. U.C.4.24. Explicarea raportului caracterului cu temperamentul și cu aptitudinile. U.C.4.25. Precizarea structurii atitudinii caracteriale	4.1. Personalitatea 4.1.1. Perspective teoretice în abordarea psihologică a personalității.. 4.1.2. Motivul și motivația. Felurile de motive. Motivația și personalitatea. 4.1.3. Teoria trebuințelor. Piramida trebuințelor după Maslow. 4.1.4. Formarea și dezvoltarea personalității. Factorii determinanți în formarea personalității : mediul, ereditatea, educația. 4.1.5. Conștiința de sine și personalitatea 4.2. Voința 4.2.1. Voința ca modalitate superioară de autoreglaj verbal 4.2.2. Structura și fazele actului volitiv. 4.2.3. Calitățile volitive ale personalității. 4.2.4. Educarea și autoeducarea voinței 4.3. Temperamentul 4.3.1. Temperamentul. Definiție și caracterizare. 4.3.2. Tipurile activității superioare- baza naturală a temperamentului. 4.3.3. Tipologii temperamentale: -Tipologia lui Hippocrate. -Tipologia lui I.P.Pavlov. -Tipologia lui Jung și Eysenk. 4.3.4. Locul temperamentului în structura personalității. 4.4. Caracterul 4.4.1. Caracterul. Definiție și caracterizare. 4.4.2. Analiza structurală a caracterului. 4.4.3. Formarea caracterului. 4.4.4. Temperamentul în structura caracterului.

U.C.4.26.Exemplificarea diferitelor tipuri de atitudini. R U.C.4.27.ealizarea unui autoportret caracterial. U.C.4.28.Ilustrarea diferitelor tipuri caracteriale cu ajutorul unor personaje din literatură, istorie etc., U.C.4.29.Analiza piramidei atitudinilor caracteriale după Allport. U.C.4.30.Analiza concepului aptitudinilor. U.C.4.31.Explicarea rolului eredității și al învățării în manifestările aptitudinale. U.C.4.32.Realizarea de autocaracterizări și caracterizări ale altor persona din punct de vedere aptitudinal. U.C.4.33.Exemplificarea tipurilor de aptitudini necesare pentru reușita într-un domeniu de activitate. U.C.4.34.Estimarea rolului altor însușiri de personalitate în formarea aptitudinilor. U.C.4.35.Determinarea de aptitudini profesionale necesare în cariera profesională.	4.5.Aptitudinile 4.5.1.Caracterizarea aptitudinilor și predispozițiilor individuale. 4.5.2.Clasificarea aptitudinilor. 4.5.3.Structura și nivelurile aptitudinilor. 4.5.4.Inteligența ca aptitudine generală. 4.5.5.Aptitudinile profesionale.
U.C.4.36.Analiza conceptelor procesele afective. U.C.4.37.Caracterizarea diferitelor categorii de trăiri afective. U.C.4.38.Recunoașterea în fragmente literare diferite trăiri afective. U.C.4.39.Caracterizarea comportamentului afectiv în diferite situații de viață. U.C.4.40.Estimarea rolului proceselor afective în activitatea umană și în procesul cunoașterii interpersonale U.C.4.41.Analiza noțiunii de activitate. U.C.4.42.Explicarea felurilor de activitate. U.C.4.43.Elaborarea de rețete de desfășurare cât mai eficientă a activităților. U.C.4.44.Aprecierea rolului activității în formarea personalității. U.C.4.45.Caracterizarea activității din perspectivă psihologică. U.C.4.46.Analiza noțiunii de grup. U.C.4.47.Prezentarea prin exemplele felurilor grupurilor U.C.4.48.Precizarea felului conflictului și etapele de evoluare a lui. U.C.4.49.Explicarea felurilor de relații umane. U.C.4.50.Elaborarea de rețete de stabilire a relațiilor de colaborare și cooperare în	4.6.Afectivitatea 4.6.1.Procesele afective: definiție și caracterizare. 4.6.2.Particularitățile proceselor afective. 4.6.3.Formele vieții afective. 4.6.4.Manifestările procesului emoțional. 4.6.5.Rolul proceselor afective în activitatea umană 4.7.Activitatea 4.7.1.Noțiune despre activitate. 4.7.2.Caracteristica psihologică a activității. 4.7.3.Cunoștințe, abilități, deprinderi și obișnuințe. 4.7.4.Felurile activității. 4.8.Relațiile interpersonale 4.8.1.Grupul și psihologia de grup. 4.8.2.Noțiunea de grup .Caracterizarea psihologică a grupului 4.8.3.Relații interumane în cadrul grupului. 4.8.4.Relațiile interpersonale și rolul lor în formarea și dezvoltarea personalității. 4.8.5.Conflictele. Aplanarea constructivă a conflictelor

cadrului grupului. U.C.4.51.Aprecierea rolului relațiilor interpersonale în formarea personalității .	
---	--

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Număr de ore		Ore studiu individual
			Prelegeri	Practică Seminar	
1.	Obiectul de studiu al psihologiei.	5	1	1	3
2.	Psihologia ca știință.	4	1		3
3.	Procese psihice cognitive:				
	1 Senzațiile	3	1		2
	2 Percepția	2	1		1
	3 Reprezentările	2	1		1
	4 Memoria	3	1	1	1
	5 Imaginația și creativitatea	4	1	1	2
	6 Gândirea	4	1	1	2
	7 Limbajul și comunicarea	4	1	1	2
	8 Atenția	2	1		1
4.	Personalitatea și relațiile interpersonale				
	1 Personalitatea	4	2		2
	2 Voința	2	1		1
	3 Temperamentul	4	1	1	2
	4 Caracterul	4	1	1	2
	5 Aptitudinile	3	1	1	1
	6 Afectivitatea	4	1	1	2
	7 Activitatea	3	1	1	1
	8 Relațiile interpersonale	4	2		2
	Total număr de ore	60	20	10	30

VII.Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Obiectul de studiu al psihologiei			
-Deosebirile și asemănările între psihicul omului și animalelor.	Diagrama wen	Prezentarea diagramei	Săptămîna 1,2
-Acțiuni de distrugere a creierului.	Lista de argumente	Prezentarea listei	
-Activități de dezvoltare a creierului uman.	Ghid practic	Prezentarea ghidului	

2.Psihologia ca știință.			
-Importanța studierii psihologiei pentru formarea personală. -Aplicarea unor probe psihologice la psiholog , efectuarea autoanalizei în baza probelor.	Eseu Autoanaliză psihologică	Comunicarea eseului Prezentare portofolii	Săptămîna 3
3.Procese psihice			
Senzațiile -Mecanismul de formare a senzațiilor Percepția -Asemănările și deosebirile dintre senzație și percepție. -Rolul percepției și observației în procesul instruirii. Reprezentările -. Compararea (delemitearea asemănărilor și deosebirilor) reprezentărilor și percepțiilor. -Rolul reprezentărilor în formarea gândirii. Memoria -Rolul memoriei în viața și activitatea omului. -Autoanaliză: Analiza în urma autoobservării nivelurile și tipurile de memorare a materialului de studiu. -Memorarea eficientă Imaginația și creativitatea -Imaginația ca proces predilect a creativității. -Efectuarea și analiza unei probe psihologice de creativitate cu 2-3 colegi. -Asemănările și deosebirile dintre visul din timpul somnului și reveria Gîndirea -Propunerea unei probleme sociale și soluțiile de rezolvare conform etapelor. -Analiză. Stabiliți care operații ale gândirii sunt mai fregvent solicitate la diferite discipline de învățămînt (5 discipline)	Schemă grafică Diagrama Wenn Eseu Prezentare grafică Referat Referat Lucrare individuală Ghidul practic a memorării eficiente Eseu structurat Lucrare individuală Diagrama Wenn Diagrama „Cauză-efect”	Prezentare portofolii Prezentare orală Comunicarea eseului Prezentare portofolii Comunicarea referatului Comunicare referatului Prezentare scrisă Prezentare portofolii Comunicarea eseului Prezentare scrisă Prezentare portofolii	Săptămîna 4-8

Limbaajul și comunicarea -Relația dintre limbaj și gândire. -Recomandări de comunicare eficientă. Atenția -Analiză: Observați comportamentul colegilor și profesorilor în timpul orelor, și stabiliți în care sunt factorii perturbatori ai atenției.	Tabel de observare. Poster Ghid practic de comunicare eficientă Tabel de observare	Prezentare portofolii Prezentare portofolii Prezentare de grup Prezentare portofolii Prezentare portofolii	
4. Personalitatea și relațiile interpersonale			
Personalitatea -Rolul factorilor de mediu, ereditate și educație în formarea personalității. -Sfaturi părinților de formare a personalității copilului. - Caracterizarea personalității colegului de bancă, grupînd trăsăturile după G.Allport Voința -Sfaturi/metode de educare a voinței copilului. -Autoanaliză: Autoevalueați-vă calitățile volitive, propuneți recomandări de lichidare a propriilor calități volitive negative. Temperamentul -Autocunoaștere: Autoevalueați-vă propriul tip de temperament efectuînd teste de determinare a tipului de temperament. -Avantajele și dezavantajele fiecărui tip de temperament. Caracterul -Compararea temperamentului cu caracterul. -Sfaturi părinților de educarea corectă a caracterului copiilor. Aptitudinile -Autodesăvîrșire:Prezentați etapele unui proiect de viitor pentru dezvoltarea propriilor aptitudini.	Diagrama "Cauză-efect" Proiect individual Proiect individual "Portretul colegului meu" Proiect individual Proiect individual Test de determinare a tipului de temperament Proiect individual Diagrama Wenn Lista de recomandări Linia Timpului	Prezentare portofolii Prezentare scrisă Prezentare scrisă Prezentare portofolii Prezentare portofolii Prezentare portofolii Prezentare orală Prezentare orală Prezentare portofolii Prezentare portofolii	Săptămîna 9-15

-Sfaturi părinților de depistare și dezvoltare a aptitudinilor copiilor. Afectivitatea - Rolul emoțiilor în viața și activitatea omului. - Metode de autoreglare emoțională Relațiile interpersonale -Sfaturi de îmbunătățire a relațiilor interpersonale în grupul școlar. -Tipurile de relații în cadrul grupului școlar : cooperare sau competiție, dominare sau supunere, de afinitate sau preferință, de ostilitate sau agresivitate. Activitatea -Elaborarea de sfaturi colegilor pentru îmbunătățirea învățării. -Compararea celor trei tipuri de activități : joc, muncă și învățarea	Lista de sfaturi	Prezentare scrisă	
	Eseu	Comunicare eseu	
	PPT	Prezentarea PPT	
	Lista de sfaturi	Prezentare portofolii	
	Tabel de observare	Prezentare orală	
	Lista de sfaturi	Prezentare scrisă	
	Diagrama Wenn	Prezentare portofolii	

VIII. Lucrările practice recomandate.

1. Universul psihic uman.
2. Metodele psihologice –calea spre autocunoaștere.
3. Autoportret caracterial.
4. Autoportret temperamental.
5. Descoperirea Eu-lui.

IX. Sugestii metodologice

Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice presupune respectarea unor exigente ale învățării durabile, printre care:

- Utilizarea unor metode active (de exemplu, învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, studiul de caz, asaltul de idei (braistormingul), jocuri pe roluri, analiză de text etc.), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea socială

pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și de analiză a celorlalți;

- Crearea de situații problemă în contextul cărora elevii să participe la exerciții de cunoaștere și de autocunoaștere, de ameliorare a propriilor trăsături de personalitate și a relațiilor cu ceilalți;
- Realizarea unor observații, studii de caz, elaborarea de proiecte și portofolii, individual și grupuri de lucru;
- Utilizarea calculatorului, a tehnologiilor informaționale și comunicării, a resurselor internet în activitatea didactică, în calitatea lor de mijloace moderne de instruire.

Conform criteriului **nivelul învățării** se va insista asupra învățării conștiente care rămâne a fi piatra de temelie în învățarea „de-a lungul și de-a latul vieții”. Interactivitatea, ca factor de calitate al învățării se va completa în mod fundamental și principal, cu strategiile de învățare specializată, de calificare profesională, pornind de la însușirea limbajului specific și culminând cu modul de a gândi și de a acționa într-un domeniu, pentru demonstrarea performanțelor profesionale; iar învățarea socială va oferi șanse pentru o bună adaptare și inserție comunitară.

După **particularitățile rezultatelor studierii**, sarcinile pentru învățarea reproductivă vor ceda loc mai mult celor de învățare logică, în bază de concepte și principii, învățării prin rezolvare de probleme și, bineînțeles, celei creatoare, cu comportamente originale și inedite, din vârful piramidei învățării; „angajînd proiectarea unor căi noi de rezolvare a problemelor, semnificative social, implicînd orientarea elevilor în direcția descoperirii unor soluții originale și eficiente.

Ca forme de învățare vom proiecta echilibrat atât învățarea frontală cît și pe cea individuală, în perechi și în grup-toate constituind indicatori de calitate ai învățării.

Proiectarea ambianței, a mediului de învățare este o activitate indispensabilă, căci, la nivel teoretic-practic, se recunoaște că ambianța-fizică și psihosocială este un factor catalizator al învățării de calitate

Disciplina „Psihologia generală” va forma preponderent competențe de tip „savoir” (cunoaștere și înțelegere) și „savoir fair” (aplicarea cunoștințelor în practică)

Strategia metodologică propusă pentru desfășurarea procesului educațional este reflectată în tabelul de mai jos:

Nr.ord.	Unități de conținut	Metode de învățare recomandate
1	Obiectul de studiu al psihologiei	Cercetarea individuală Învățarea deschisă la distanță Autochestionarea Învățarea individuală Comparatie și contrast Fishbowl (tehnica acvariului) Interviul în trei trepte Creațiile la mijloc Brainstorming-ul
2	Psihologia ca știință	Proiectul individual Lucrare practică Eseul Diagrama wen Studiul de caz Harta conceptuală Proiectul în grup Analiza/sinteze a lucrărilor științifice

3	Procesele psihice	Metoda SINELG Știu/Vreau să știu/Am învățat Tehnica ciorchinelui Ghidul de anticipație Metoda asocierii libere a ideilor (Sinectica) Metoda piramidei Explozia stelară Metoda pălărilor gânditoare Metoda studiului de caz Testul psihopedagogic
4	Personalitatea și relațiile interpersonale	Metoda predării - învățării reciproce Metoda Schimbă perechea Discuția de tip panel Discuția dirijată Hărțile conceptuale Metoda R.A.I. Tehnica 3-2-1 Testul psihopedagogic Eseul Diagrama wen Studiul de caz Harta conceptuală

X.Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.

Evaluarea este o componentă organică a procesului de învățare care trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă. Orice instrument pentru evaluare se va elabora în baza obiectivelor generale formulate în termeni de competențe. Consecvența și fidelitatea evaluării se va asigura inclusiv prin continuitatea dintre evaluarea inițială, curentă/formativă și cea sumativă. Alternarea celor trei forme de evaluare-orală, scrisă și practică va răspunde necesităților de dezvoltare a inteligențelor multiple. Demersul evaluativ va fi conceput așa încât să apreciem:

- **Ce știe studentul**, adică dacă poate să definească o noțiune, să identifice niște trăsături, să enumere tipuri, să descrie un fenomen etc.
- **Ce poate să facă studentul, cum aplică cele știute**, adică dacă este capabil să caracterizeze, să analizeze, să sintetizeze, să compare etc.
- **Cum poate să integreze cunoștințele și capacitățile în contexte inedite**, cum poate argumenta, generaliza, trage concluzii proprii, evalua cât de pertinente sînt extrapolările, transferurile, paralelele făcute etc.

În actul de evaluare elevul va fi implicat cu scopul de a facilita procesul de autocunoaștere, autoedificare și autorealizare. La conceperea demersurilor evaluative vom pune în prim plan sarcinile care oferă elevului posibilități multiple de afirmare, de luare a deciziilor, de promovare și producere a valorilor proprii, de respectarea opiniilor și punctelor de vedere a celuilalt.

De asemenea, ca metodă alternativă de evaluare va fi utilizată constituirea portofoliului, pe care elevii îl vor completa cu materialele necesare, în scopul consolidării cunoștințelor lor pe parcursul studierii cursului.

Un rol important în procesul de evaluare îi va reveni studiului individual al elevilor, care se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite prin prezentul curriculum. Nota finală a elevilor se va calcula utilizînd o formulă ponderată de calcul, astfel 60% va reprezenta media notelor curente obținute pe parcursul semestrului, iar 40% va constitui nota obținută la examen.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Harta noțională	• Punerea în evidență a subiectului general. • Elaborarea corectă a tabelii (schemei), de la noțiunile de bază spre cele specifice domeniului. • Organizarea corectă a informației despre subiectul solicitat • Corectitudinea logică a formulărilor • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Originalitatea expunerii noțiunilor subiectului propus
2.	Argumentare scrisă	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție. • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare
3.	Argumentare orală	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare. • Utilizarea corectă și adecvată a mijloacelor orale de exprimare (intonația, gesturile, vocabularul etc.).
4.	Proiect elaborat	• Validitatea proiectului -gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă, felul în care au fost evidențiate • Completitudinea proiectului - conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific • Elaborarea și structura proiectului- acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate ș.a. • Creativitatea -gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
5.	Referat	• Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.

6.	Studiu de caz	• Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Referința la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitudinea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului.
7.	Eseu structurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu • Interacțiunea cu materialul bibliografic (sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susținute prin prezentarea diferitelor cercetări. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină). • Centrarea bibliografiei eseului pe nu mai puțin de 3-4 titluri reprezentative din literatura de specialitate.
8.	Eseu nestructurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină).

9.	Desen pe calculator. PPT.	• Redarea esenței subiectului în cauză. • Relevanța elementelor grafice utilizate. • Gradul de transmitere a mesajului. • Corespunderea concepției, stilului, așezării în pagină și a designului grafic mesajului de transmis. • Creativitatea și originalitatea. • Calitatea tehnică. • Originalitatea și capacitatea de a ilustra, prin forme și culori, prin poziționarea compoziției în transmiterea mesajului preconizat. • Impactul vizual și comunicativ.
10.	Investigația	• Definirea și înțelegerea problemei investigate. • Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. • Colectarea și organizarea datelor obținute. • Formularea și verificarea ipotezei cu privire la problema luată în studiu. • Alegerea și descrierea metodelor folosite pentru investigație. • Prezentarea metodelor de cercetare/laborator în ordinea în care au fost utilizate. • Comentariul comparativ al surselor de documentare. • Descrierea observațiilor. • Interpretarea personală a rezultatelor cercetării; • Realizarea de desene, grafice, diagrame, tabele. • Selectarea și oportunitatea surselor bibliografice. • Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimată succint și raportată la ipoteza inițială. • Modul de prezentare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor funcțional-acționare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Produse pentru măsurarea competențelor funcțional-acționare	Criterii de evaluare a produselor
1.	Diagrama „Cauză-efect”	Determinarea efectelor psihologice care sunt provocate de cauze concrete . Corespunderea conținutului cu scopul și obiectivele propuse. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Respectarea termenilor de elaborare.
2.	Diagrama Wenn	Determinarea asemănarilor aspectelor studiate. Determinarea deosebirilor aspectelor studiate. Folosirea bibliografiei suplimentare pentru evidențierea asemănarilor și deosebirilor aspectelor comparate. Formularea coerentă, logică a ideilor. Corespunderea rezultatului cu scopul propus. Aranjarea în pagină a diagramei. Respectarea termenilor de elaborare.

		Coreponderea conținutului cu scopul și obiectivele propuse. Relevanța ideilor. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Corectitudinea formulării ideilor. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică. Elaborarea și redactarea părții scrise au fost făcute într-un mod consistent și concomitent, conform planificării. Precizarea elementelor de evoluție a fenomenului psihologic studiat. Respectarea termenilor de elaborare.
3.	Linia Timpului	Elaborarea elocventă a argumentelor problemei . Coreponderea argumentelor scopului și obiectivelor propuse. Observarea sistematică a fenomenului psihologic supus cercetării. Prezența relației între argumente. Formularea laconică a argumentelor. Valabilitatea și corectitudinea argumentelor. Analiza diverselor aspecte psihologice în formularea argumentelor. Argumentele să nu se repete, să nu se suprapună sau să se reformuleze.
4.	Tabel de observare :„Relațiile din clasa mea”, „Operațiile gândirii”, „Factorii perturbatori ai atenției”	Coreponderea conținutului cu scopul/obiectivele propuse. Prezentarea opiniilor personale justificate. Sfaturile/recomandările propuse sunt aplicabile. Formularea laconică a ideilor. Analiza diverselor surse bibliografice pentru formularea ideilor. Respectarea termenilor de elaborare.
5.	Lista de sfaturi/recomandări	Coreponderea conținutului cu titlul ghidului. Relevanța ideilor. Prezentarea opiniilor personale. Formularea concluziilor elocvente pe baza studiului literaturii suplimentare. Corectitudinea formulării ideilor. Organizarea ideilor și materialelor într-o ordine logică Prezentarea exemplelor personale sau din literatură, care relevă tema cercetată. Prezența imaginilor, pozelor, desenelor, schemelor , care ilustrează ideea propusă. Formularea concluziei proprii (5-6 idei) referitor la tema abordată.
6.	Ghid practic	Ghidul reprezintă, în sine, o soluție practică, cu elemente de originalitate în găsirea soluțiilor. Ideile propuse sunt aplicabile. Utilizarea anumitor resurse bibliografice este bine justificată și argumentată în contextul ghidului. Elaborarea și redactarea părții scrise a ghidului au fost făcute într-un mod consistent și concomitent, conform planificării. Precizarea elementelor de conținut. Respectarea termenilor de elaborare.

7.	Autoanaliza psihologică	Formularea judecăților de valoare proprii adecvat, corect, relevant. Autoobservare sistematică a fenomenului psihic analizat. Înregistrarea sistematică a observațiilor efectuate. Formularea concluziilor pertinente. Raportarea fenomenului psihologic studiat la personalitatea proprie. Reflecții personale elocvente, profunde. Formularea ideilor într-o manieră consecventă , logică și coerentă.
8.	Poster	Formularea titlului scurt și sugestiv. Introducere asupra domeniului de interes. Prezentare sintetică a abordării experimentale / teoretice. Prezentarea rezultatelor celor mai semnificative. Prezentarea orală a posterului printr-o prelegere de 5 min. Concepție grafică atractivă; elemente grafice adecvate. Conținutul corespunde temei. Concluziile personale formulate. Text puțin, cea mai mare parte a spațiului posterului fiind destinat materialului ilustrativ. Calitatea imaginilor, pozelor, desenelor, figurilor, tabelor. Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice).

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Manuale;

Ghiduri metodice;

Suport de curs;

Laptop; Notebook;

Proiector multimedia;

Mape;

Colaje;

Caiete;

Broșuri informative;

Tablă;

Panou;

Postere.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor.

Nr.crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Bogoslovschi V.V. „Psihologia generală”, Chișinău, 1992	Bibliotecă	8
2.	Cosmovici A, „Psihologia generală”, Iași, 1996	Bibliotecă	5
3.	Jelescu P., Raicu I. ș.a. „Psihologia generală”, Chișinău, 2007	Bibliotecă	80
4.	Savca L. „Psihologie”, Chișinău, 2009	Bibliotecă	10
5.	Negovan V. Fundamentele psihologiei, Credis, 2008 https://dunastu.files.wordpress	Internet	
6.	Golu M. Fundamentele psihologiei, Fundația România de Măine, 2007 fsed.usv.ro/pdf/fiseD/F01	Internet	